

In vogelvlucht 2019

januari

1

JANUARI

Ruigpootbuizerd Janosch, die eind december 2018 werd gevangen, is nog steeds in Oost-Groningen en levert mooie data over zijn gebiedsgebruik. Langs de noordkust van Friesland wordt ook een ruigpootbuizerd gevangen en van een zender voorzien. Hij wordt vernoemd naar vrijwilliger Rudy.

FEBRUARI

Gezenderde ruigpootbuizerd Rudy vertrekt naar Duitsland om daar tot aan zijn voorjaarsstrek te blijven.

MAART

16 maart – Heinz (DE) eerste zenderkiek start met de voorjaarsstrek vanuit de Sahel. <https://grauwekiekendief.nl/zenderkijken-2018-2019/>

APRIL

5 april - eerste melding van een grauwe kiekendief in Nederland. Een twee weken vroeger dan in 2018, toen was er sprake van een problematische voorjaarsstrek i.v.m. slecht weer in de Sahara.

7 april - laatste waarneming in het voorjaar van het in De Onlanden overwinterende mannetje steppekiekendief.

Gezenderde Finse steppekiekendief Selja die in het najaar van 2018 een tussenstop langs de Waddenkust van Friesland maakte arriveert deze dag in Flevoland om daar tot 18 april te blijven. Over haar verblijf in Flevoland werd ook in Finland verslag gedaan:

<https://suomenluonto.fi/uutiset/selja-saalistelee-hollannin-flevolandin-lihavilla-myyramailla/>

APRIL

9 april – in Noord-Groningen wordt een vrouwtje blauwe kiekendief met een rode kleurring gefotografeerd. Ze blijkt als jong op 26 juni 2018 geringd te zijn op het Schotse eiland Hoy.

15 april - er wordt weer een paartje steppekiekendieven in Groningen waargenomen.

Op deze dag worden in Drenthe de eerste nesten met eieren van wulpen beschermd met een stroomraster.

19 april - eerste van de gezenderde ruigpootbuizerds (Rudy) gaat op voorjaarstrek.

21 april - de steppekiekendieven zijn al druk met het bouwen van een nest. In provincie Groningen worden de eerste paartjes blauwe en grauwe kiekendieven gemeld.

25 april - Manke Nelis een opvallend mannetje grauwe met wingtags en een bijzondere poot is ook weer terug in Oost-Groningen.

29 april - ook de laatste van de drie gezenderde ruigpootbuizerds (Janosch) is op trek gegaan. De ruigpoten verrasten ons met hun route keuze en timing. Mogelijk doordat het alle drie tweede kalenderjaar mannetjes zijn en ze hun eerste voorjaarstrek vlogen. <https://grauwekiekendief.nl/volg-ruigpootbuizerds-voorjaar-2019/>

MEI

2 mei - net als in 2018 arriveert op deze dag het Duitse vrouwtje Angela (DE) als eerste van de gezenderde grauwe kiekendieven in haar broedgebied.

9 mei - voor het onderzoek naar gele kwikstaarten is het eerste nest gevonden, tevens werden er vier adulte vogels gevangen en van kleurringen voorzien.

10 mei – in het kader van het onderzoek naar jongen overleving bij wulpen is het eerste jong met een radiozender uitgerust.

MEI

11 mei - in Oost-Groningen werden de eerste twee nesten van grauwe kiekendieven beschermd. Beide lagen in hetzelfde perceel met luzerne. Niet eerder werden er zo vroeg nesten van grauwe kiekendieven beschermd. Nog weer een week vroeger dan in 2018.

15 mei - nabij Korengarst in Oost-Groningen wordt gedeeltelijk een metalen ring van een mannetje grauw afgelezen, hij blijkt afkomstig uit Tsjechië!!

27 mei - bij de steppekiekendieven is het eerste jong uit het ei.

JUNI

2 juni - de vermaarde onderzoekers en kiekendiefbeschermers Beatriz Arroyo en haar man François Mougeot vinden op hun zoektocht naar broedende velduilen in Noord-Spanje een paartje steppekiekendieven met een nest. Het vrouwtje is afkomstig uit het eerste in Nederland officieel vastgestelde en beschermde nest van steppekiekendieven.

4 juni - beschermingskooi rond nest van steppekiekendieven geplaatst. Zes jongen!

20 juni - in provincie Groningen wordt het eerste nest van een blauwe kiekendief met een kooi beschermd. Het nest is van een oude bekende: het vrouwtje blauw afkomstig van Wangerooge. Ze is voor provincie Groningen hofleverancier wat jonge blauwe kiekendieven betreft.

28 juni - voor onderzoek in Flevoland naar bruine kiekendieven en windmolens op initiatief van Ralph Buij (WUR) is in samenwerking met ons door onze collega Kjell Janssens de eerste bruine kiekendief gevangen en gezenderd. <https://grauwekiekendief.nl/volgzenderkieken-bruine/>

29 juni - in Duitsland wordt ten westen van Emden tijdens een zoektocht met 11 mensen uit 4 verschillende landen het bruine kiekendiefvrouwtje Renny gevonden, zij werd in 2018 met een GPS-logger uitgerust toen broedde zij vlakbij Delfzijl.

JUNI

30 juni - voor het eerst wordt er een nest met jonge blauwe kiekendieven in het noorden van provincie Groningen vastgesteld!

In deze maand zijn in Nederland tien rode wouwen gezenderd voor onderzoek naar vestiging broedvogels, terreingebruik, migratie etc. Het is een initiatief van onderzoekers Stef van Rijn en Willem van Manen en wordt uitgevoerd in samenwerking met GKA.

<https://grauwekiekendief.nl/volg-rode-wouwen/>

JULI

1 juli - de eerste jonge grauwe kiekendieven worden geringd. Deze dag start de oogst van wintergerst in nestpercelen van kiekendieven.

4 juli - het wintergerst op het nestperceel van de steppekiekendieven wordt geoogst, de zes jongen (5x man & 1x vrouw) zijn uitgevlogen.

Collega's Almut en Tonio starten bij Hellwegbörde (DE) met het vangen van bruine en grauwe kiekendieven om ze met zenders uit te rusten. Allen te volgen via onze website.

6 juli - eerste van de vijf jonge blauwe kiekendief krijgt een zender om onderzoek te kunnen doen naar overleving en overwintering.

10 juli - in Flevoland worden twee grauwe kiekendieven gevangen en gezenderd bij een boer die van oorsprong uit Bellingwolde komt. Voorheen een omgeving waar een hotspot van broedende grauwe kiekendieven was. De vogels zijn Fiebo en Anneke genoemd.

19 juli - in Oost-Groningen worden drie volwassen grauwe kiekendieven gevangen en van een zender voorzien.

22 juli - eerste terugmelding van een vrouwtje blauwe kiekendief geringd in 2011 nabij Scheemda. Nu broedvogel nabij Woldendorp.

Van de vier volwassen grauwe kiekendieven die gezenderd worden wordt de laatste gevangen bij Hongerige Wolf (O-GR).

JULI

26 juli - de laatste beschermingskooi wordt rond een nest van grauwe kiekendieven geplaatst.

31 juli - in Friesland wordt een velduil gevangen en van een zender voorzien.

AUGUSTUS

2 augustus - de laatste jonge blauwe kiekendieven worden geringd (N-GR).

7 augustus - de laatste jonge grauwe kiekendieven worden geringd.

13 augustus - terugmelding van het jongste jong steppekiekendief uit het nest van 2019, gezien bij Neuharlingsiel (DE).

15 augustus - laatste beschermingskooi wordt opgeruimd.

19 augustus - eerste gezenderde grauwe kiekendieven starten met de najaarstrek.

21 augustus - in Vlaanderen wordt een eerste blauwe kiekendief gevangen en met een zender uitgerust. Dit in het kader van Plan Kiekendief, mogelijk gemaakt door LIFE BNIP pilotproject en Werkgroep Grauwe Gors, Regio Zuid-Haaglanden en Agentschap Bos en Natuur

30 augustus - terugmelding van het één na jongste jong steppekiekendief uit het nest van 2019, gezien bij Folx-Les-Caves (Wallonië, BE).

© Martijn Bot

© Martijn Bot

SEPTEMBER

5 september - eerste van de tien grauwe kiekken met zenders is in Afrika gearriveerd.

8 september - laatste van de tien grauwe kiekken met zender vertrekt uit broedgebied (Duitsland).

De eerste van de gezenderde bruine kiekendieven uit Flevoland start met de najaarstrek.

13 september - ruigpootbuizerd Cars start met zijn najaarstrek.

19 september - Janosch de tweede nog levende ruigpootbuizerd met zender vertrekt ook richting het zuiden.

Vandaag is een jonge grauwe kiekendief losgelaten die op 28 juli werd gevonden met een zeer gehavende staart en linkervleugel. Hij bleek na het uitvliegen tijdens de oogst toch door een combine is geraakt te zijn. Hij werd naar Vogelasiel De Fûgelhelling in Ureterp gebracht. Daar hebben ze er alles aan gedaan om hem op te lappen, zelfs door veren van een ander dode jonge grauwe kiekendief in te plakken. Of hij het gaat halen is natuurlijk de vraag maar nu heeft hij in ieder geval een tweede kans gekregen.

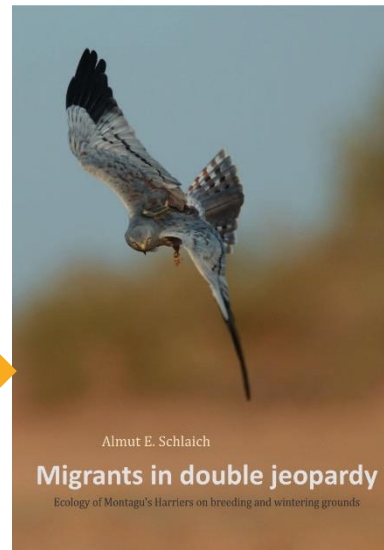
Andries & Hetty plus medewerkers van de Fûgelhelling bedankt voor jullie goede zorgen voor dit jong!

Ook al lijken de jongen goed uitgevlogen extra alertheid tijdens de oogst van nestpercelen blijkt noodzakelijke nazorg.

OKTOBER

11 oktober - collega Almut Schlaich promoveert!!
'Migrants in double jeopardy.' [Hier](#) als pdf te downloaden

24 oktober - een tweede velduil wordt van een zender voorzien. Hij zwerft van Midden-Groningen naar het Lauwersmeer en naar Duitsland.

Almut E. Schlaich

Migrants in double jeopardy

Ecology of Montagu's Harriers on breeding and wintering grounds

Overzicht broedsucces 2019

2019 HOOG BROEDSUCCES GRAUWE KIEKENDIEVEN

In Nederland hebben dit jaar 53 paartjes van de grauwe kiekendief gebroed of een broedpoging gedaan. Het aantal broedparen was daarmee 6 paar hoger dan in 2018. De veldmuizenstand was dit jaar zeer goed te noemen. Voor het eerst sinds de start van het beschermen van nesten van grauwe kiekendieven waren er nesten (2 stuks) waar zes jongen uitvlogen!!

Uiteindelijk waren er 38 succesvolle legfels met in totaal

142 uitgevlogen jongen!

Het gemiddelde was 2,8 jong per broedpoging. Het broedsucces is daarmee vergelijkbaar met de broedsuccessen van 2014 en 2015 met in beide jaren een gemiddeld broedsucces van 2,5 jongen per paar. Voor het behoud van de populatie is 1,7 jong per broedpaar nodig.

Aantal broedparen van de grauwe kiekendief per provincie:

- Drenthe 1 paar
- Flevoland 3 paar
- Friesland 6 paar
- Groningen 43 paar

2019 BROEDSUCCES BLAUWE KIEKENDIEVEN IN AKKERLAND

Na 2018 toen er geen jonge blauwe kiekendieven uitvlogen bij broedpogingen in akkerland was 2019 enigszins succesvol te noemen.

In 2019 hebben er zeven paartjes blauwe kiekendieven in het Nederlandse akkerland een broedpoging gedaan. Alle zeven in provincie Groningen. Voor het eerst werd er ook in Noord-Groningen een nest beschermd, met succes.

Van de zeven broedpogingen konden er vier nesten met jongen beschermd worden. Uiteindelijk vlogen er twaalf jongen uit. Dat komt neer op een broedsucces van gemiddeld 1,7 jongen per paar.

© Ronald Bakker

Bescherming is alleen mogelijk dankzij de vele uren die door vrijwilligers gemaakt worden. Dank jullie wel!!!

Grauwe Kiekendief
Kenniscentrum Akkervogels

Bedankt voor jullie fantastische medewerking in 2019 bij het onderzoek naar en bescherming van kiekendieven en andere akkervogels.

Veel goeds voor 2020 toegewenst

